

de leden van de raad

Contactpersoon -
Telefoon 14 0592
Bezoekadres Noordersingel 33
Uw brief van
Uw kenmerk
Ons kenmerk 2017-03226
Datum 21 SEP. 2017
Verzenddatum 21/9

Onderwerp Stand van zaken Verbeterplan

Geachte dames en heren,

Zoals aangekondigd in het Verbeterplan Maatschappelijke Opvang, Verslavingszorg en Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (MO/VZ/OGGz) informeren wij u met deze brief over de voortgang en resultaten. Een onderzoek van de Rekenkamercommissie van de gemeenteraad in 2014 was aanleiding voor het opstellen van dit Verbeterplan dat uw raad op 17 september 2015 vaststelde.

Het Verbeterplan heeft als ambitie succesvol te zijn in het voorkomen van dak- en thuisloosheid of verslaving, het bieden van opvang en begeleiding indien nodig en het bevorderen van de uitstroom uit de maatschappelijke opvang. Daarvoor zijn verschillende verbeteracties geformuleerd. Voor de uitvoering is € 700.000 beschikbaar gesteld vanuit de middelen voor maatschappelijke opvang.

Gezamenlijke uitvoering

Het Verbeterplan is gezamenlijk uitgevoerd met de ketenpartners Promens Care, Leger des Heils, Verslavingszorg Noord-Nederland, WerkPro en de GGD. Zij hebben samen met gemeenten verbeteracties uitgewerkt en uitgevoerd. De samenwerking tussen de ketenpartners is daardoor versterkt. Met elkaar werken de partners aan de continuïteit van zorg voor de kwetsbaarste inwoners in onze regio.

Met de regiogemeenten zijn werkafspraken gemaakt over het beperken van de instroom en het bevorderen van de uitstroom uit de maatschappelijke opvang. Iedere gemeente is zelf verantwoordelijk om met preventieve acties huisuitzettingen te voorkomen zodat minder mensen opgevangen hoeven te worden. Ook bieden alle gemeenten ondersteuning aan hun inwoners die van opvang gebruik hebben gemaakt. Dit gebeurt in de vorm van passende huisvesting en begeleiding. Wij hebben als centrumgemeente de taak de maatschappelijke opvang te organiseren. Een belangrijk project is het Havenkade project. Dit wordt een gecombineerde dag- en nachtopvang voor jongeren en volwassenen in één gebouw aan de Havenkade 18. Hierover is de raad afzonderlijk geïnformeerd.

Stand van zaken

In de bijlage leest u per verbeteractie de stand van zaken. Die vindt u in het cursieve gedeelte. Het beeld dat we uit de gesprekken met de regiogemeenten en ketenpartners optekenen is dat we als centrumgemeente de opvang goed op orde hebben. Daarnaast hebben de gemeenten in de regio lokaal beleid ontwikkeld om de instroom in de maatschappelijke opvang te beperken en de uitstroom te bevorderen. Vooral het bevorderen van de uitstroom blijft de komende tijd onze aandacht houden.

Tot slot

Met de afronding van het Verbeterplan is de basis voor Maatschappelijke Opvang in belangrijke mate versterkt. De lijnen tussen ketenpartners en gemeenten zijn korter geworden en er is sprake van goede samenwerking. Bij eerdere decentralisaties hebben we als gemeenten laten zien dat we goed in staat zijn continuïteit van zorg te bieden. Ook voor een eventuele decentralisatie van maatschappelijk opvang zou dit wat ons betreft het uitgangspunt moeten zijn.

Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebben, dan zijn wij uiteraard van harte bereid deze te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

burgemeester

M.L.J. Out

gemeentesecretaris

J. Jansen, i.s.

Bijlage: Stand van zaken Verbeteracties

A. Zo veel mogelijk voorkomen dat kwetsbare inwoners dak- en thuisloos worden of verslaafd raken.

1. Zorgen dat elke gemeente gezinnen intensief begeleidt en dat woningcorporaties een tweede kans bieden bij een huurschuld.

In alle gemeenten zijn er afspraken met woningcorporaties en sociale diensten om huisuitzettingen te voorkomen. Veel gemeenten hebben daarvoor ook een lokaal noodfonds en er is samenwerking met buurtteams/wijkteams om zo snel mogelijk door te kunnen pakken als er signalen zijn van schulden of huurachterstand. Het doel is om zoveel mogelijk te voorkomen dat mensen, en vooral gezinnen, uit huis worden gezet. Het aantal huisontruimingen laat een dalende trend zien. Zie voor de gemeente Assen punt 4.

2. Zorgen dat buurt- en wijkteams en OGGZ-netwerken van gemeenten de expertise van hulpverleners van de maatschappelijke opvang, verslavingszorg en openbare geestelijke gezondheidszorg kunnen gebruiken. Hierdoor kunnen zij op lokaal niveau passende ondersteuning vinden voor hun inwoners die zeer kwetsbaar zijn of worden.

Om ervoor te zorgen dat buurt- en wijkteams en OGGZ-netwerken van gemeenten de expertise van de ketenpartners kennen en gebruiken hebben de ketenpartners in oktober 2016 een ontmoeting georganiseerd. Dit is door iedereen zeer positief ervaren. De wijk- en buurtteams hebben afgesproken dat de ketenpartners aanschuiven als dat nodig is. Zij kunnen dan hun expertise en kennis delen met de medewerkers van de teams. Daar waar nog lokale OGGZ-netwerken in de gemeenten bestaan zijn er afspraken over wat de lokale teams oppakken en wat het OGGZ-netwerk doet. Ook zijn er afspraken over op- en afschalen. Belangrijk is dat er goede samenwerking is en dat men elkaar weet te vinden.

3. Een centraal coördinatiepunt voor maatschappelijke ondersteuning van kwetsbare inwoners organiseren voor de hele regio Assen.

Er is in Drenthe geen centrale toegang voor MO. De ketenpartners geven aan dat die behoefte er ook niet direct is. Wel is er behoefte aan een centrale registratie van dak- en thuislozen. Doel daarvan is om continuïteit van zorg te bieden. Ook kan de centrale registratie helpen om elkaar op te zoeken wanneer er zoveel aan de hand is dat ieders bijdrage nodig is (bijvoorbeeld bij onhoudbare situaties, schorsingen en andere crises). Het centraal registreren van dak- en thuislozen wordt niet apart ontwikkeld maar meegenomen bij de doorontwikkeling van het Advies- en Meldpunt OGGZ tot één coördinatiepunt voor verwarde personen in de regio Drenthe.

4. Stimuleren dat het aantal huisontruimingen in Assen verder afneemt door nauwere samenwerking tussen ketenpartners op het gebied van inkomen, schulden, zorg, welzijn en huisvesting.

Het aantal huisontruimingen in Assen is gedaald: het eerste half jaar van 2017 is dit met de helft gedaald van 13 naar 6 vergeleken met het eerste half jaar van 2016. De gemeente heeft Vaart Welzijn de opdracht gegeven voor de aanpak van betalingsachterstanden. Ze zijn in september 2016 gestart met huurachterstanden bij Actium. Daarmee komt een groep eerder in beeld en helpt het vroeg signaleren om aan preventie te doen. Een causaal verband is moeilijk aan te tonen, maar er is wel een directe relatie met dit project. De nauwe samenwerking en heldere procesafspraken hebben aan het resultaat van minder huisontruimingen bijgedragen.

B: Zorgen dat de opvang en begeleiding in de maatschappelijke opvang, verslavingszorg en openbare geestelijke gezondheidszorg zo kort en licht mogelijk is en gericht op het maken van de stap naar wonen met bijpassende ondersteuning.

5. Per 1 januari 2017 de kortdurende opvang op basis van trajecten financieren.

De kortdurende opvang wordt ingekocht bij het Leger des Heils. Dit contract wordt jaarlijks

verlengd. Een alternatief zou zijn om de kortdurende opvang via een aanbesteding voor meerdere jaren vast te leggen. Omdat wij tevreden zijn met de uitvoering door het Leger des Heils, is besloten dit niet mee te nemen in de inkoop. Wij hebben de intentie uitgesproken tot 2020 het contract jaarlijks te verlengen. Dit biedt het Leger des Heils voldoende zekerheid.

6. Per 1 januari 2017 de nachtopvang voor jongeren en volwassenen en dagopvang combineren in één gebouw, waarbij de capaciteit van de nachtopvang flexibeler ingericht kan worden.

De raad is over deze verbeteractie apart geïnformeerd. De laatste stand van zaken dateert van november 2016. Toen is gemeld dat de betrokken partijen Promens Care en WerkPro perspectief zien om aan de Havenkade 18 de nacht- en dagopvang voor volwassenen en jongeren te combineren. Wij hebben toen aangegeven dat wij voornemens zijn hun verzoek in te willigen en het pand, nadat het geschikt is gemaakt voor de functies, aan hen te verhuren. Ondertussen is de aanbesteding voor de verbouwing geweest en wordt de raad gevraagd akkoord te gaan met de financiering. Na akkoord van de raad kan de verbouwing starten. De verwachting is dat de Havenkade rond de zomer van 2018 in gebruik genomen kan worden.

7. Dagbesteding vanuit Wmo 2015 in combinatie met kortdurende opvang mogelijk maken als de dagbesteding aan de Havenkade niet geschikt is.

WerkPro biedt dagbesteding en begeleiding aan verslaafden en dak- en thuislozen. De geboden activiteiten zijn vaak een eerste ingang om met de deelnemers in contact te komen. De activiteiten van de dagbesteding en gratis warme maaltijden dragen bij aan een gezondere leefstijl. Er zijn verschillende afdelingen zoals een fietsenwerkplaats, de demontage, de vissenkwekerij, de tuin en een houtwerkplaats. Er is vanuit de deelnemers geen vraag naar dagbesteding vanuit de Wmo en ook bij Toegang is deze vraag niet binnen gekomen. Laat onverlet dat bij een vraag naar dagbesteding vanuit de Wmo maatwerk wordt geboden.

8. De samenwerkingsmogelijkheden tussen de ketenpartners en vrijwilligersorganisaties verkennen.

De ketenpartners VNN, Promens Care, WerkPro en Leger des Heils hebben met elkaar een inventarisatie gemaakt van de huidige en gewenste inzet van vrijwilligers. Zij willen de inzet van vrijwilligers binnen hun organisaties verder ontwikkelen. Daarvoor is een visie op vrijwilligerswerk nodig met heldere afspraken over het grensgebied van formele en informele zorg. Om dit verder uit te werken willen zij de samenwerking met Vaart Welzijn intensiveren. Vaart Welzijn beschikt over een grote database aan vrijwilligers en is gespecialiseerd in het begeleiden van vrijwilligers.

C: Zorgen dat de dak- en thuislozen en verslaafden die in beeld zijn zo snel mogelijk weer wonen met ondersteuning.

9. Zorgen dat regiogemeenten en ketenpartners (incl. woningcorporaties) het afwegingskader ZRM (ZelfRedzaamheidMatrix) Wonen en Zorg gebruiken zodat kwetsbare inwoners op de juiste manier weer een zelfstandige woning of verblijfplaats en/of ondersteuning kunnen ontvangen.

Een aantal ketenpartners gebruikt de landelijke zelfredzaamheidsmatrix. Deze brengt de startsituatie en voortgang van een cliënt in beeld. De matrix geeft inzicht in de mogelijkheden van de cliënt en registreert de stappen die gezet worden. Omdat gemeenten en ketenpartners eigen keuzes hebben gemaakt voor hun registratiesysteem is er van afgezien hier uniformiteit in aan te brengen. Voor de juiste ondersteuning is samenwerking tussen gemeenten, ketenpartners en corporaties voldoende.

10. Een behoefteonderzoek uitvoeren onder kwetsbare inwoners naar wonen met begeleiding.

Momenteel onderzoeken we het huidige aanbod en de spreiding van voorzieningen van beschermd wonen en maatschappelijke opvang in de regio. We brengen daarbij ook de behoeften van de doelgroep in beeld. Daarvoor worden gesprekken gevoerd met 75 cliënten uit de maatschappelijke opvang over onder andere hun behoefte aan wonen met begeleiding.

11. Zorgen dat gemeenten in de regio Assen de benodigde ondersteuning in de Wmo 2015, schuldhelpverlening en uitkering zo snel mogelijk kunnen toekennen.

Hierover zijn werkafspraken gemaakt met alle regiogemeenten. De bedoeling is dat mensen uit de maatschappelijke opvang zo snel mogelijk weer een zelfstandig bestaan hebben. Omdat het een kwetsbare groep is, is ondersteuning nodig. Het is belangrijk dat deze ondersteuning er direct is wanneer iemand weer zelfstandig gaat wonen. Daar mogen geen lange termijnen over heen gaan. Gemeenten hebben afgesproken dit zo snel als mogelijk te organiseren.

12. Verkennen of een uitbreiding van het noodfonds OGGZ/Schuldhelpverlening een toegevoegde waarde heeft om bij bijzondere situaties financiële ondersteuning te bieden aan de kwetsbare inwoner of ketenpartners zodat wij doorstroom naar wonen en ondersteuning kunnen realiseren.

Er is door de ketenpartners verkend of het instellen van een regiofonds om de uitstroom uit de maatschappelijke opvang te bevorderen meerwaarde heeft. Het doel is om financiële belemmeringen weg te nemen, bijvoorbeeld oude huurachterstanden of garantstelling bij huur. Een dergelijk fonds kan rekenen op draagvlak bij regiogemeenten, ketenpartners en corporaties om iemand uit de maatschappelijke opvang weer een huurcontract te bieden. Het regiofonds komt niet in de plaats van bestaande lokale noodfondsen. De lokale fondsen werken preventief bijvoorbeeld door het voorkomen huisontruimingen. Het regiofonds faciliteert de uitstroom. Er komt voor twee jaar een regiofonds met een totaal werkbudget van € 30.000.

D: Als de kwetsbare inwoner ondersteuning vanuit de Wmo 2015 nodig heeft, zorgen dat de ondersteuning gericht is op het benutten van eigen kracht, eigen regie en de relatie met de directe omgeving.

13. De ketenpartners maatschappelijke opvang, verslavingszorg en openbare geestelijke gezondheidszorg zorgen voor een warme overdracht en een advies aan de OGGZ-netwerken, wijkteams in de regio of de toegang van de betrokken gemeente.

In alle gemeenten zijn er korte lijnen tussen de ketenpartners en de OGGZ-netwerken, wijkteams of toegang. Gemeenten waarderen de kennis en expertise van de OGGZ-netwerken en de ketenpartners. Deze expertise hebben we nodig omdat het gaat om kwetsbare personen met een zeer complexe problematiek, bijvoorbeeld combinatie van psychische kwetsbaarheid met verslaving. Een warme overdracht naar de buurtteams/wijkteams is van belang voor de continuïteit van zorg. Daarbij worden afspraken gemaakt over de steunstructuur rondom een persoon en over op- en afschalen. Op deze manier is er altijd een vangnet beschikbaar als het even niet meer gaat.

E: Het beleid concretiseren om de effecten van de verbeteracties te monitoren en werkafspraken met de betrokken partners te maken.

14. Zorgen dat ketenpartners en uitvoerder van de Dak- en Thuislozenmonitor de indicatoren voor maatschappelijke opvang, verslavingszorg en openbare geestelijke gezondheidszorg gebruiken.

De dak- en thuislozenmonitor is samen met centrumgemeente Emmen doorontwikkeld en geeft informatie over dak- en thuisloosheid in Drenthe. De monitor volgt de daklozenpopulatie in Drenthe en signaleert trendverschuivingen in de omvang en samenstelling van de populatie. Bij deze raadsbrief treft u ter kennisname het Vlukschrift 2016 aan. In de periode 2006 tot 2016 neemt het aantal geregistreerde daklozen in Drenthe toe van 243 tot 477. In het verzorgingsgebied van de gemeente Assen gaat het om een toename van 79 tot 165. Opvallend is dat er vanaf 2014 voor Assen sprake is van een licht dalende trend. Terwijl het landelijk beeld is dat het aantal dakloze mensen juist toeneemt. We kunnen niet direct een causaal verband leggen met de uitvoering van het Verbeterplan om deze daling te verklaren. Maar de gezamenlijke ambitie om zoveel mogelijk dakloosheid te voorkomen levert in ieder geval een bijdrage aan de dalende trend. Daarom zullen we onverminderd blijven inzetten op preventie.

15. Een voortgangsrapportage in het eerste kwartaal 2017 maken met de verbeteracties en indicatoren.

Met deze raadsbrief voorzien we in de toegezegde voortgangsrapportage over het Verbeterplan en markeert meteen de afronding van het Verbeterplan. De items die vanuit het Verbeterplan nog spelen worden verder opgepakt door beleid en vanuit beleid geagendeerd waar nodig.

16. Een werkbeschrijving maatschappelijke opvang, verslavingszorg en openbare geestelijke gezondheidszorg maken en deze vertalen naar werk- of prestatieafspraken met regiogemeenten en ketenpartners.

Deze werkbeschrijving is in het bestuurlijk overleg in december 2015 vastgesteld en met alle regiogemeenten en ketenpartners gedeeld. Belangrijkste afspraken zijn dat alle regiogemeenten er in hun lokale beleid en uitvoering alles aan doen om instroom in de maatschappelijke opvang te voorkomen en uitstroom mogelijk maken door passende woningen en begeleiding op maat te bieden.